

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบวัดตามรายวิชาจริยศึกษา ในแผนการสอนที่ 22 เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ซึ่งหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระบุไว้เป็นคุณธรรมข้อที่ 4 ผู้วิจัยจัดแบบวัดเป็น 3 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน และแบบวัดชนิดสถานการณ์บังคับ ที่ให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีขั้นตอนหลักในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร แผนการสอน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย และขอบเขตของเนื้อหาที่จะวัด
3. รวบรวมพฤติกรรมย่อยในแต่ละด้านของเนื้อหา
4. เขียนข้อกระทงตามลักษณะของแบบวัดที่กำหนด

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นป. 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาของเขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 22,325 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นป.6 ปีการศึกษา 2533 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร จำนวน 1,128 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนำแบบวัดทั้ง 3 ฉบับไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ประเมินค่าความเที่ยงหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด และหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (Statistical Package for the Social Science)

1. โครงสร้างของแบบวัดทั้ง 3 ฉบับ

1.1 โครงสร้างที่ยึดแนวทางจากหลักสูตรประถมศึกษาอนุรักษากราช 2521 เนื้อหาและพฤติกรรมในการสร้างแบบวัดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละสำหรับนักเรียนชั้น ป. 6 ที่ผู้วิจัยสร้างเป็น 3 ฉบับ คือ แบบประเมินตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน และ แบบวัดสถานการณ์บังคับ มีโครงสร้างเดียวกันดังนี้

1) การสละกำลังกาย	จำนวน	6	พฤติกรรม
2) การพูดเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	จำนวน	5	พฤติกรรม
3) การใช้ความคิดสติปัญญาช่วยเหลือผู้อื่น	จำนวน	5	พฤติกรรม
4) การให้ปันทรัพย์สินของ	จำนวน	6	พฤติกรรม
5) การให้กำลังใจและให้อภัย	จำนวน	10	พฤติกรรม

1.2 โครงสร้างที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวประกอบ เป็นดังนี้

1) การให้กำลังใจและให้อภัย	จำนวน	5	พฤติกรรม
2) การพูดเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	จำนวน	5	พฤติกรรม
3) การช่วยเหลือสังคม	จำนวน	3	พฤติกรรม
4) การสละกำลังกาย	จำนวน	4	พฤติกรรม
5) การไม่พูดให้เกิดโทษแก่ผู้อื่น	จำนวน	3	พฤติกรรม
6) การให้ปันทรัพย์สินของ	จำนวน	3	พฤติกรรม
7) การใช้ความคิดสติปัญญาช่วยเหลือผู้อื่น	จำนวน	2	พฤติกรรม

2. คุณภาพของแบบวัด

2.1 แบบประเมินตนเอง

1) ความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินโดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .9036 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ 5.20 หรือประมาณ 5 คะแนน

2) อำนาจจำแนก (Power of Discrimination) โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ กลุ่มละ 27 % ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบประเมินตนเอง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ได้ค่าสถิติ (t-Value) อยู่ในช่วง 4.16 ถึง 16.27 ปรากฏว่าข้อกระทงที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ระดับ .01 มีจำนวน 31 ข้อ สำหรับข้อที่ 25 ค่าที่เท่ากับ 0.59 ไม่มีอำนาจจำแนก ทดสอบคะแนนรวมทั้งฉบับได้ค่าที่เท่ากับ 37.13 มีค่าอำนาจจำแนกที่ระดับ .01

3) ความตรงของแบบประเมิน (Validity) ได้แก่

ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาของครูผู้สอนวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าพฤติกรรมที่ใช้เขียนเป็นข้อกระทงเป็นพฤติกรรมที่ครอบคลุมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละในรายวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพหุศักราช 2521 ทุกพฤติกรรม

ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) จากการวิเคราะห์ตัวประกอบด้วยวิธี Principal Component และหมุนแกนด้วยวิธี Varimax ได้คุณลักษณะความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ 7 ตัวประกอบ ดังกล่าวแล้ว

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยครูประจำชั้น

1) ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาของครูผู้สอนวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าพฤติกรรมที่ใช้เขียนเป็นข้อกระทงเป็นพฤติกรรมที่ครอบคลุมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละในรายวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพหุศักราช 2521 ทุกพฤติกรรม

2) ความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละสูงกับกลุ่มนักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่ำ จากความเห็นของครู โดยการทดสอบที (t-test) ได้ค่าที่อยู่ในช่วง 1.98 ถึง 6.54 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 30 ข้อ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อกระทงที่ 25 และ ข้อกระทงที่ 28

3.3 แบบวัดสถานการณ์บังคับ

1) ความเที่ยง (Reliability) โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) การทดลองใช้แบบวัดนี้ในครั้งที่ 2 ได้ค่าความเที่ยง .5993 และจากแบบวัดที่พัฒนาแล้วได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ .6570 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ 4.93 หรือประมาณ 5 คะแนน

2) ความตรงของแบบวัด (Validity)

ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาของครูผู้สอนวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าพฤติกรรมที่ใช้เขียนเป็นข้อกระทงเป็นพฤติกรรมที่ครอบคลุมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละในรายวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ทุกพฤติกรรม

ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) จากการให้ครูผู้สอนชั้น ป.6 ตอบแบบสอบถามความสอดคล้องของข้อกระทงกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ถึง 1.00

3) อำนาจจำแนกของแบบวัด โดยการใช้สถิติทดสอบที (t-test) คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำจำนวน 27 % ของนักเรียน 845 คน ที่ทำแบบวัด มีค่าสถิติ (t-Value) อยู่ในช่วง 2.26 - 13.13 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 31 ข้อ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .025 จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 17

อภิปรายผลการวิจัย

ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยเรื่องนี้ คือ เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละให้มีคุณภาพเชื่อถือได้ ซึ่งจะนำแบบวัดนี้ไปใช้วัดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยพิจารณาผลที่ได้ โดยลำดับดังต่อไปนี้

1. แบบประเมินตนเอง และ แบบวัดสถานการณ์บังคับ

1.1 ความเที่ยง (Reliability) แบบประเมินตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9036 และแบบวัดสถานการณ์มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .657 เมื่อพิจารณาแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นป.6 ของ บรรทม มณีโชติ (2530) ซึ่งสร้างข้อสอบเป็นแบบข้อความ 40 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .7735 และแบบสถานการณ์ 40 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง .7975 จะเห็นว่าความเที่ยงของแบบประเมินตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าสูงกว่าข้อสอบที่ บรรทม มณีโชติ สร้างขึ้น แต่ค่าความเที่ยงของแบบวัดสถานการณ์บังคับมีค่าน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อกระทง(สถานการณ์) ในข้อสอบของบรรทม มณีโชติ มีความยาวมากกว่าที่ผู้วิจัยสร้าง แต่ถ้าหากพิจารณาแบบทดสอบของ ไสว ข้ออุดมมงคล (2528) ที่สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อม 4 สำหรับนักเรียนชั้น ม. 1 ด้านละ 10 สถานการณ์ ได้ค่าความเที่ยงด้านการงาน เท่ากับ .609

จะเห็นว่าค่าความเที่ยงของแบบวัดสถานการณ์บังคับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าสูงกว่าเล็กน้อย ซึ่งคงเป็นเพราะจำนวนข้อกระทง(สถานการณ์)ในแบบวัดของผู้วิจัยมีมากกว่านั่นเอง แต่เมื่อเทียบกับมลิวัลย์ บำรุงการ (2531) ที่สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชั้นม.3 คุณธรรมละ 20 สถานการณ์ ได้ค่าความเที่ยงตั้งแต่ .628 ถึง .739 โดยเฉพาะด้านการสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง มีค่าความเที่ยงถึง .739 ซึ่งสูงกว่าแบบวัดสถานการณ์บังคับที่ผู้วิจัยสร้าง แต่ค่าความเที่ยงในแบบวัดลักษณะบุคคล (HOQ) ของ Daniel Romer (1986) ก็ได้เท่ากับ .56 ผู้วิจัยจึงเห็นแบบประเมินตนเอง และแบบวัดสถานการณ์บังคับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นน่าจะมีคุณภาพด้านความเที่ยงอยู่ในระดับที่ใช้ได้

1.2 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แบบประเมินตนเอง และ แบบวัดสถานการณ์บังคับ มีความตรงตามเนื้อหาโดยการพิจารณาของครูจริยศึกษาชั้น ป.6 ว่าพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละครอบคลุมพฤติกรรมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละตามแผนการสอนและหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ซึ่งปรากฏว่าครูจริยศึกษาตอบว่าใช้หมดทุกพฤติกรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาจากหลักสูตรและแผนการสอนประกอบนั่นเอง

1.3 อำนาจจำแนก (Power of Discrimination) ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ทดสอบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ โดยคิด 27 % ของนักเรียนที่ทำแบบวัด ปรากฏว่าแบบประเมินตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 31 ข้อ ค่าที (t-value) อยู่ในช่วง 4.09 - 16.83 ยกเว้นข้อที่ 25 ไม่มีอำนาจจำแนก (ค่าทีเท่ากับ 0.59) แบบวัดวัดสถานการณ์บังคับมีค่าที (t-value) อยู่ในช่วง 2.26 ถึง 13.13 คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 31 ข้อ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .025 จำนวน 1 ข้อ คือข้อ 17 จากที่ Anastasi (1968) กล่าวไว้ว่า แบบวัดใดที่มีข้อความแต่ละข้อสามารถจำแนกบุคคลได้เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว แสดงว่าแบบวัดฉบับนั้นมีความคงที่ภายใน (Internal Consistency) และมีความตรงในการจำแนกบุคคลได้ ซึ่งค่าทีที่ได้ก็สอดคล้องกับค่าทีที่ได้จากแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชั้นม.3 มีค่าที ตั้งแต่ 3.288 ถึง 11.361 (มลิวัลย์ บำรุงการ, 2531)

สำหรับข้อกระทงที่ 25 ในแบบประเมินตนเองที่ไม่มีอำนาจจำแนกนักเรียนนั้น มีข้อความว่า "หยิบสิ่งของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต" เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยเห็นว่าใกล้เคียงกันมากคือ 2.42 และ 2.31 ตามลำดับกลุ่มสูงและต่ำ ซึ่งคะแนนนี้ให้ความหมายว่า นักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมาก กับ นักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละน้อย ต่างก็หยิบสิ่งของของผู้อื่นมาใช้บ้าง ผู้วิจัยไม่ตัดข้อกระทงนี้ออกเพราะว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มนี้ยังมีความแตกต่างกันอยู่ ในลักษณะเป็นไปตามกลุ่มคือค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ แม้ว่าจะแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม และค่าความสัมพันธ์(r)ของคะแนนข้อนี้กับคะแนนรวมทั้งฉบับก็สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกประการหนึ่งเนื่องจากขั้นตอนการได้พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละของนักเรียนชั้นป.6 มาได้ผ่านการพิจารณาของครูผู้สอนวิชาจริยศึกษา ครูประจำชั้นป. 6 และผู้ทรงคุณวุฒิ ดังได้กล่าวแล้ว จึงน่าจะเป็นข้อคิดสำหรับ ครู ผู้ปกครอง และ บุคคลที่เกี่ยวข้องในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมว่าจะปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติของนักเรียนในข้อนี้หรือไม่

1.4 ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity)

ก. แบบประเมินตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้าง เมื่อนำไปวิเคราะห์ตัวประกอบแล้วปรากฏว่าได้ตัวประกอบ 7 ตัวประกอบ ซึ่งตามผู้วิจัยสันนิษฐานไว้ว่าความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละน่าจะประกอบด้วยเนื้อหา 5 ด้าน หรือ 5 ตัวประกอบ จะเห็นว่าตัวประกอบที่ได้มากกว่าอยู่ 2 ตัวประกอบ ตัวประกอบที่เพิ่มมาคือ การช่วยเหลือสังคมและ การไม่พูดให้เกิดโทษแก่ผู้อื่น ตัวประกอบที่ได้จัดกลุ่มตัวแปรของพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละตรงตามที่กำหนดถึง 3 ตัวประกอบ คือ ตัวประกอบที่ 1 "การให้อภัยและให้กำลังใจ" ตัวประกอบที่ 4 "การเสียสละกำลังกาย" ตัวประกอบที่ 7 "การใช้ความคิดสติปัญญาช่วยผู้อื่น" และเมื่อพิจารณาตัวแปรหรือพฤติกรรมที่เข้าไปอยู่ในตัวประกอบตัวอื่นแล้วจะเห็นว่าตัวแปร หรือพฤติกรรมนั้นเหมาะสมที่จะบรรยายตัวประกอบนั้น ๆ ผู้วิจัยจึงมั่นใจว่า คุณลักษณะของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละควรประกอบด้วยลักษณะ 7 ประการ คือ การให้อภัยและให้กำลังใจ การพูดเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น การช่วยเหลือสังคม การเสียสละกำลังกาย การไม่พูดให้เกิดโทษแก่ผู้อื่น การให้ปันทรัพย์สินของ และการใช้ความคิดสติปัญญาช่วยผู้อื่น ซึ่งจะเห็นว่ามิมากกว่า สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2528) ที่กำหนดพฤติกรรมของผู้ที่มีความเสียสละไว้เป็น 4 ด้าน คือ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้าน ทรัพย์สิน ความรู้ แรงงาน เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและการกระทำ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น บรรทม มณีโชติ (2530) ก็สรุปพฤติกรรมความเสียสละเป็น 4 ด้าน คือ การให้ปัน การเห็นแก่ส่วนรวม ความมีน้ำใจ และ การไม่เอาเปรียบผู้อื่นและกรมวิชาการ แต่กรมวิชาการ (2528) กำหนดขอบข่ายพฤติกรรมของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเป็น 5 ด้าน

คือ การให้ทางกาย การให้ทางวาจา การให้ทางสติปัญญา การให้ด้วยกำลังทรัพย์ และ การให้ทางใจ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าตัวประกอบสำคัญที่สุด คือ "การให้กำลังใจและ ให้อภัย" สอดคล้องกับที่สมเด็จพระญาณสังวร (2528) เสนอไว้ว่า คนเห็นแก่ตัว คือ คนที่คิด หุค ทำ เพื่อประโยชน์ตนทั้งสิ้น ไม่คำนึงถึงประโยชน์ผู้อื่นเลย คนโลกเห็นแก่ตัวจะแสดงความ เห็นแก่ตัวออกเป็นการพูด การทำก็ต่อเมื่อเกิดความคิดที่เห็นแก่ตัวขึ้นเสียก่อน เกิดขึ้นในใจก่อน จึงจะออกเป็นผลทางกาย ทางวาจา คนที่จะแสดงความเห็นแก่ตัวออกมานั้นจะเกิดที่จิตใจก่อน คนที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละก็เช่นเดียวกันคือจะเกิดความคิดหรือมีจิตใจที่ต้องการจะให้ เป็น อันดับแรก เป็นการให้จากใจถึงใจก่อน คือการให้กำลังใจและให้อภัย จึงทำให้ตัวประกอบ นี้มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ตัวประกอบอื่น ๆ ที่ได้ก็เป็นไปตามที่ผู้วิจัยสันนิษฐานไว้ ส่วนการ ที่มีตัวประกอบเพิ่มมานั้น อาจเนื่องมาจากกลุ่มพฤติกรรมย่อยที่กำหนดจากการอ้างอิงหลักสูตร แผนการสอน เอกสารที่เกี่ยวข้อง และประกอบจากการตอบของครูจริยศึกษาด้วย ซึ่งกรม วิชาการ (2528) ให้ความสำคัญของพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ แต่ละด้านใน ลักษณะที่ไม่ต่างกันมากนัก แต่ครูผู้สอนจริยศึกษากลับเน้นพฤติกรรมการให้กำลังใจและให้อภัย

ข. แบบวัดสถานการณ์บังคับ ผู้วิจัยพิจารณา ค่าความสอดคล้องของ ความคิดเห็นของครูผู้สอนชั้นป. 6 ว่า ข้อกระทงที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด หรือไม่ ปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้องมีตั้งแต่ .80 - 1.00 ซึ่งสอดคล้องกับ นางรัตน์ ทวีรัตน์ (2523) ที่เสนอว่าถ้าค่าดัชนี (IC) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ .50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมนั้น ซึ่งถือว่าการตรวจสอบความ ตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) อย่างหนึ่งเช่นกัน

จากการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อกับ คะแนนรวมทั้งฉบับของแบบประเมินตนเองและแบบวัดสถานการณ์บังคับ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 25 ของแบบประเมินตนเอง และข้อ 17 ของแบบวัดสถานการณ์บังคับที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับ นางรัตน์ ทวีรัตน์ (2523) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง คะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับโดยการหาสหสัมพันธ์ (Test-Item Correlation) โดย ถือเอาคะแนนรวมทั้งฉบับเป็นคะแนนที่แทนภาวะสันนิษฐานรวม ๆ ของคุณลักษณะที่ต้องการวัด ดังนั้นข้อคำถามใด ๆ ก็ตามถ้ามีค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูง (หมายถึงมีความสัมพันธ์กันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ) แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีความตรงตามภาวะสันนิษฐานสูง

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด

แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้าง ได้แก่ แบบประเมินตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน แบบวัดสถานการณ์บังคับ ความสัมพันธ์ระหว่างแบบประเมินตนเองกับแบบวัดสถานการณ์บังคับ จากจำนวนนักเรียนที่ทำแบบวัดทั้งสองฉบับ 414 คน ได้ค่าความสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .2051 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างแบบประเมินตนเองกับแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน จากคะแนนที่นักเรียนประเมินตนเองและคะแนนที่ครูประเมินนักเรียนจำนวน 57 คน ได้ค่าความสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .5768 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแบบประเมินตนเองซึ่งตัวนักเรียนเองเป็นคนประเมินตนเองมีแนวโน้มไปทางเดียวกันสูงกับแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนซึ่งครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน แต่แบบประเมินตนเองกับแบบวัดสถานการณ์บังคับมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสำหรับแบบประเมินตนเอง และแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน นั้น เปิดโอกาสให้ผู้เลือกใช้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้ ส่วนแบบวัดสถานการณ์บังคับก็ใช้ประกอบการพิจารณาประเมินผลด้วย

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1) การใช้แบบวัดแต่ละฉบับที่ผู้วิจัยสร้างนี้ ผู้ใช้ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่าย เวลา และแรงงาน แล้วพิจารณาตามสถานที่ที่จะนำไปใช้ เพราะแบบวัดมีลักษณะการใช้จ่ายสิ้นเปลืองต่างกัน
- 2) ผู้ใช้แบบวัดทั้ง 3 ฉบับ ควรคำนึงอยู่เสมอว่า แบบประเมินตนเอง แบบประเมินพฤติกรรม และแบบวัดสถานการณ์บังคับ นอกจากใช้ประกอบการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ แผนการสอน ในเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละแล้ว การใช้ผลจากแบบวัดเพื่อการจับผิด หรือเพื่อเปรียบเทียบนักเรียน หรือเพื่อการลงโทษนั้นน่าจะได้พิจารณาถึงผลได้ผลเสียให้มาก การใช้แบบวัดน่าจะใช้เพื่อ การสร้างสรรค์ ชี้นำ และปรับปรุงแก้ไขนักเรียนแต่ละคนหรือนักเรียนทุกคนมากกว่า

๖. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- 1) เนื่องจากการสร้างและพัฒนาแบบวัดทั้ง 3 ฉบับ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาในเวลาที่ค่อนข้างจำกัด ถ้าหากได้นำไปปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งผู้วิจัยคิดว่าจะได้แบบวัดที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ดียิ่งขึ้น
- 2) ในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ควรจะประกอบด้วยพฤติกรรมที่บ่งชี้คุณลักษณะ 7 ประการ คือ การให้กำลังใจและให้อภัย การพูดเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น การช่วยเหลือสังคม การเสียสละกำลังกาย การไม่พูดให้เกิดโทษแก่ผู้อื่น การให้ปันทรัพย์สินของ และการใช้ความคิดสติปัญญาช่วยเหลือผู้อื่น เพราะจากการวิเคราะห์ตัวประกอบแล้วได้ตัวประกอบคุณลักษณะของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเป็น 7 ประการนี้
- 3) ควรมีการสร้างรูปแบบการประเมินตนเอง รูปแบบการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในหลายรูปแบบ โดยวัดคุณลักษณะเดียวกันนี้ แล้วนำผลมาเปรียบเทียบเพื่อหารูปแบบที่มีคุณภาพเชื่อถือได้มากกว่า
- 4) ควรมีการสร้างและพัฒนาแบบวัดคุณธรรมจริยธรรม ให้ครบทุกเรื่องตามหลักสูตรกำหนด
- 5) ควรมีการสร้างและพัฒนาแบบวัดคุณธรรมจริยธรรม สำหรับคนทุกระดับหรือทุกเพศ ทุกวัย
- 6) ควรสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะนิสัยด้านอื่น ๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบการวิเคราะห์ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) ด้วยวิธีที่แตกต่างกัน เช่น วิธี Multitrait - Multimethod กับวิธี Factor Analysis หรือ กับวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จัก (Known group) เพื่อจะได้เครื่องมือวัดที่ตรงกับลักษณะที่ต้องการวัดยิ่งขึ้น
- 7) ลักษณะการแบ่งประเภทบุคคลของ Joseph E. Ribal (1963) ที่แบ่งประเภทของคนออกเป็น 4 ประเภทดังกล่าวแล้วนั้น ซึ่ง Daniel Romer และคณะ (1986) ได้นำมาวิจัยโดยสร้างเป็นแบบวัดลักษณะบุคคล (HOQ) ชนิดสถานการณ์เลือกตอบนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าสภาพสังคม ความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่ต่างกันอาจจะทำให้ได้คำตอบที่ไม่เหมือนกัน จึงน่าสนใจนำแบบวัดของ Daniel Romer และคณะ มาทดลองใช้กับคนไทย หรือพิจารณาตัดแปลงและพัฒนาเป็นแบบวัดที่ใช้กับคนไทย